Gemeente Amsterdam

RAAD

Voordracht voor de raadsvergadering van 11 november 2026

Portefeuille: Financiën (incl. Belastingen)
Agendapunt: 4
Datum besluit: College van B en W 15 september 2026

Onderwerp

Vaststellen Begroting 2027

De gemeenteraad van Amsterdam besluit

Gezien de voordracht van burgemeester en wethouders,

1. De Begroting 2027 (bijlage 1) en het bijbehorende erratum (bijlage 4) vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2028-2030.

2. In te stemmen met de wijziging van de:

a. reserve Egalisatie inkomensdeel en conjunctuur
b. reserve Egalisatie Wmo
c. reserve Duurzame Opvanglocaties
d. reserve Kinderopvangtoeslagaffaire
e. reserve Corporatiebudget
f. reserve Egalisatie drinkwatertarieven Waternet
g. reserve Streeklaboratorium

3. In te stemmen met het opheffen van de onderstaande reserves per 31 december 2026:

a. reserve Amsterdam 750
b. reserve Leidseplein

4. In te stemmen met het opheffen van de reserve Afkoopsommen erfpacht overstap en het toevoegen van de resterende middelen aan de reserve Afkoopsommen erfpacht.

5. In te stemmen met het opheffen van de reserves Kwaliteitsimpuls groen, reserve Programma openbare ruimte zuidelijke IJ-oevers en het toevoegen van de resterende middelen aan de reserve Vermogensopbouw en de investeringsruimte van programma 11 Openbare ruimte, Verkeer en Vervoer.

6. In te stemmen met de onderstaande toevoegingen en onttrekkingen aan reserves:

a. Een dotatie van € 11,0 miljoen in 2026 aan de Algemene reserve voor het op normhoogte brengen van deze reserve.
b. De negatieve saldi van de begroting in 2027, 2028 en 2030 te onttrekken aan de Algemene reserve en het positieve saldo van de jaren 2026 en 2029 toe te voegen aan de Algemene reserve.
c. Een dotatie van €0,83 miljoen in 2026 aan de reserve Vermogensopbouw, met als dekking de reserve POK, actielijn 6 Toekomstscenario Jeugd en gezin.

7. In te stemmen met het verhogen van de investeringsruimte voor programma 2 Zorg, Volksgezondheid en Opvang met €0,83 miljoen.

Gemeente Amsterdam

RAAD

Wettelijke grondslag

Gemeentewet, artikel 190, lid 1. Het college biedt jaarlijks aan de raad de begroting van de gemeente ter vaststelling aan.

Gemeentewet, artikel 191, lid 1. De raad stelt de begroting vast in het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft.

Gemeentewet, artikel 191, lid 2. Het college zendt de door de raad vastgestelde begroting voor 15 november van het jaar voorafgaand aan het jaar waarvoor de begroting dient aan gedeputeerde staten.

Bestuurlijke achtergrond

Op 17 september 2026 is de Begroting 2027 van de gemeente Amsterdam aangeboden. De Begroting 2027 wordt in de Algemene beschouwingen op 30 september en 1 oktober behandel en vervolgens in de raadscommissies op 7 oktober, 21 en 22 oktober en 28 en 29 oktober. Op 11 november 2026 ligt de begroting ter instemming voor in de gemeenteraad.

Om te voldoen aan artikel 191 van de Gemeentewet, waarin is opgenomen dat de vastgestelde begroting vóór 15 november van het jaar voorafgaand aan het jaar waarvoor de begroting dient aan gedeputeerde staten moet worden gezonden, wordt een besluit tot vaststelling van de gemeentelijke begroting voorgelegd. Deze datum is medebepalend voor de beslissing van de gedeputeerde staten om repressief (en geen preventief) toezicht uit te oefenen.

De Begroting 2027 bevat de voor de raad relevante financiële en beleidsinhoudelijke informatie. De vast te stellen begroting bestaat uit:

- de hoofdlijnen van de Begroting 2027;
- de programmabegroting ingedeeld naar op de gemeente Amsterdam toegesneden programmaonderdelen met de daaraan verbonden baten en lasten;
- de verplichte paragrafen volgend uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- de voor Amsterdam specifieke paragrafen;
- de bijlagen met daarin een nadere uitwerking van specifieke onderdelen uit de begroting.

Conform de beleidsnota Reserves en voorzieningen 2021 worden besluiten met betrekking tot het instellen, opheffen en wijzigen van reserves aan de raad voorgelegd.

Bij de behandeling van de Begroting 2027 worden ook een aantal moties afgedaan. Deze bevatten onder andere een verzoek om informatie in de reguliere begrotingscyclus op te nemen. Daar is in deze begroting invulling aan gegeven. Dit betreft de volgende moties:

a. Motie 514 (2025): Maak groene investeringen zichtbaar!
b. Motie 709 (2023): CO_2 begroting
c. Motie 716 (2023): Duurzaamheids doelenboom

Onderbouwing besluit

1. De Begroting 2027 (bijlage 1) en het bijbehorend erratum (bijlage 4) vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2028-2030.

In de hoofdlijnen geeft het college een beeld van de bestuurlijke keuzes die ten grondslag liggen aan deze begroting en komt de budgettaire situatie aan de orde. Deze keuzes komen voort uit het coalitieakkoord. Daarnaast licht het college toe met welke autonome ontwikkelingen en inzichten in de uitvoering van de begroting ze wordt geconfronteerd en welke keuzes voor de komende jaren zijn gemaakt.

Met deze nieuwe raadsperiode is de indeling van de Begroting 2027 aangepast. Deze is opgebouwd uit 14 genummerde beleidsprogramma's en het programma A (Algemene dekkingsmiddelen). In hoofdstuk 3 beschrijven we wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen, welke middelen we hiervoor hebben en welke risico's er voor het programma zijn. Nieuw in deze begroting is dat ook de investeringen van het programma aan dit hoofdstuk zijn toegevoegd.

De begroting bevat naast programma's ook een toelichting op programmaoverstijgende onderwerpen. Deze onderwerpen worden beschreven in de paragrafen. De investeringsparagraaf gaat in op de investeringsruimte en investeringsportfolio's per domein en de afwegingen die we hierbij hebben gemaakt.

In de bijlagen zijn de financiële overzichten op detailniveau opgenomen, zoals het projectenportfolio (het overzicht van de investeringsprojecten), overzicht van baten en lasten per programma, taakveldenraming, reserves.

Nieuwe programma-indeling

In deze raadsperiode 2026 – 2030 wordt gewerkt met een nieuwe indeling van begrotingsprogramma's. Met deze indeling sluiten we beter aan bij de maatschappelijke opgaves in de stad, kunnen we beter opgavegericht samenwerken en wordt het handelen van de gemeente nog meer in samenhang bezien, met betere resultaten voor de stad. De nieuwe programma-indeling bestaat uit 14 beleidsprogramma's en het programma's A (algemene dekkingsmiddelen). Deze nieuwe indeling is verwerkt in de Begroting 2027.

Doelenboom

De begroting van Amsterdam bevat een doelenboom waarin de doelen, activiteiten en indicatoren per programma worden weergeven. De doelenboom is een belangrijk sturings-, verantwoording- en autorisatie instrument waarmee de gemeente Amsterdam haar beleid inzichtelijk en meetbaar maakt. De doelenboom helpt ons bij het vertalen en het uitvoeren van ambities (uit o.a. het coalitieakkoord en beleidsnota's) naar concrete prestaties of maatregelen. De doelenboom is te vinden in de begroting en het jaarverslag van de gemeente.

De doelenboom is aan deze nieuwe programma-indeling aangepast en voor een aantal programma's zijn verbeteringen doorgevoerd.

Begrotingsjaar 2026

In de financiële verordening is daarnaast vastgelegd dat de begroting ook voorstellen bevat voor wijziging van de begroting van het lopende jaar 2026. De Begroting 2026 heeft een andere programma-indeling. De aanpassing van het begrotingsjaar 2026 is daarom ook in de programma-indeling van de Begroting 2026 opgenomen in bijlag 2.

2.Instemmen met de wijziging van de:

a. reserve Egalisatie inkomensdeel en conjunctuur
b. reserve Egalisatie Wmo

c. reserve Duurzame Opvanglocaties
d. reserve Kinderopvangtoeslagaffaire
e. reserve Corporatiebudget
f. reserve Egalisatie drinkwatertarieven Waternet
g. reserve Streeklaboratorium

De kenmerken van reserves zijn vastgelegd in een paspoort. Naast een toelichting op de reserve staan daarin de specifieke afspraken van deze reserve toegelicht: het doel van de reserve, de systeemafspraken voor toevoegingen en onttrekkingen, de maximale omvang en looptijd (jaar instelling en opheffing) en of het toevoegen van rente van toepassing is. In bijlage 3 zijn de gewijzigde paspoorten van onderstaande reserves opgenomen.

Reserve Egalisatie inkomensdeel en conjunctuur

De gebundelde uitkering (BUIG) is een budget van het Rijk waarmee gemeenten de kosten voor de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud zelfstandigen) betalen. Dit budget dekt ook loonkostensubsidies. De reserve Egalisatie inkomensdeel en conjunctuur voorkomt schommelingen in de begroting. De looptijd wordt verlengd met vier jaar en de systeemafspraken zijn als volgt aangescherpt:

a. Toevoegingen: Bij een positief saldo op de BUIG, na verrekening van de afgesproken afdracht aan de Algemene Middelen, wordt dit saldo aan deze reserve toegevoegd voor eventuele toekomstige negatieve ontwikkelingen.
b. Onttrekkingen: Bij een negatief saldo op de BUIG, na verrekening van de afgesproken afdracht aan de Algemene Middelen, wordt dit saldo aan deze reserve onttrokken om het negatieve resultaat op te vangen. Daarnaast kunnen eventuele meerkosten die Ouder-Amstel heeft in BUIG-uitkeringen als gevolg van het huisvesten van Amsterdamse statushouders aan de reserve onttrokken worden.

Reserve Egalisatie Wmo

Als de uitgaven in het kader van de openeinderegelingen in de Wmo lager dan begroot zijn, wordt het overschot toegevoegd aan de egalisatiereserve Wmo. Reden tot het verlengen van de egalisatiereserve Wmo zijn de aanhoudend grote onzekerheden aan zowel de inkomstenkant als de uitgavenkant van de Wmo-zorg. Verlenging is daarom nodig om deze fluctuaties te kunnen blijven opvangen. Vanwege de bestaande onzekerheid worden deze middelen, of een deel daarvan, eerst toegevoegd aan de reserve voordat ze in de begroting worden verwerkt.

Reserve Duurzame Opvanglocaties

Bij de Voorjaarsnota 2024 is voor de realisatie van duurzame opvanglocaties een reserve gevormd voor de verwerving van eigen pand(en) en het afdekken van langjarige huurlasten voor opvanglocaties voor vluchtelingen en ongedocumenteerden (stand ultimo 2025 € 15,7 miljoen). We verlengen de looptijd met vier jaar, dit is overeenkomstig de bekostigingsregeling opvang ontheemde Oekraïne en de Doelgroep Flexibele regeling (DFR), die tot 4 maart 2030 lopen.

De maximale omvang van de reserve wordt gesteld op € 40 miljoen. Dit is voldoende om toekomstige langjarige huurverplichtingen en/of (leegstands)risico's af te dekken en biedt daarnaast de mogelijkheid om te investeren in het woon- en leefklimaat op de bestaande opvanglocaties. De systeemafspraken zijn als volgt aangescherpt:

a. Systeem toevoegingen: De overschotten uit de bekostigingsregeling opvang ontheemde Oekraïners (BooO) en Doelgroep Flexibele regeling (DFR) toe te voegen aan de reserve.
b. Systeem onttrekkingen: De onttrekking geldt voor de verwerving van eigen pand(en) voor realisatie van duurzame opvanglocaties, het afdekken van langjarige huurverplichtingen, het afdekken van (leegstand)risico's, verbeteren van het woon- en leefklimaat op de bestaande

Reserve Kinderopvangtoeslagaffaire

De reserve is bedoeld voor het egaliseren van uitgaven voor mensen geraakt door kinderopvangtoeslagenaffaire, waarvoor uit verschillende bronnen van het Rijk middelen worden ontvangen. Voor de hersteloperatie heeft het Rijk in 2025 aangegeven dat ouders tot en met 2029 de tijd hebben om hun zaak rond te krijgen voor compensatie. Amsterdam ontvangt via een jaarlijkse SPUK de dekking voor de werkzaamheden die worden uitgevoerd in het kader van deze hersteloperatie. Deze bijdrage vanuit het Rijk bestaat uit twee componenten, de één op één doorbelasting van de medewerkers die werken aan de hersteloperatie naar het Rijk en normbedragen voor andere activiteiten. Deze normbedragen zijn bijvoorbeeld voor de nazorg aan gedupeerde ouders. Vanwege de doorlooptijd van de hersteloperatie wordt de besteding van de KOT-middelen verwacht tot minstens 2029.

Reserve Corporatiebudget

De reserve loopt nu af in 2026, maar in de reserve zijn nog middelen gereserveerd voor lopende corporatieprojecten zoals kwaliteitsverbetering Hof van Decartes, sloop-nieuwbouw Greive- en Mondriaanstraat en de aanpak Van Swietenhof. De middelen worden pas onttrokken als het project is afgerond en de subsidie wordt vastgesteld. Het voorstel is om de reserve Corporatiebudget te verlengen tot en met 2028.

Egalisatiereserve Drinkwatertarieven Waternet

In de Begroting 2026 is besloten om de drinkwaterreserve om te zetten van een egalisatiereserve naar een projectreserve. De reserve drinkwater is bedoeld om overschotten of tekorten met betrekking tot de drinkwatervoorziening voor burgers en bedrijven te verevenen. De omzetting naar een projectenreserve is daarom technisch net correct. Wij stellen daarom voor de drinkwaterreserve terug te zetten naar een egalisatiereserve.

Reserve Streeklaboratorium

In 2025 heeft College het besluit genomen om het Streeklaboratorium van de GGD Amsterdam volledig te sluiten in 2026, en uiterlijk op 1 januari 2027. In dit besluit is ook vastgelegd dat de GGD-voorbereidingen treft om, na de opheffing van het streeklaboratorium, de Amsterdamse belangen met betrekking tot de publieke taken rondom algemene infectieziekten te blijven borgen. Deze borging zal onder andere plaatsvinden via de samenwerking binnen het GLIA Diagnostiek (onderzoek naar gluten-gerelateerde antistoffen in het bloed, vooral bij verdenking op coeliakie). Voor deze samenwerking binnen GLIA Diagnostiek is € 2,5 miljoen vanuit de reserve Streeklaboratoria gereserveerd. Uit de meerjarenbegroting van GLIA Diagnostiek blijkt dat hiervoor in 2027 ook middelen benodigd zijn. Het voorstel is om de reserve daarom te verlengen tot 2028.

3. Instemmen met het opheffen van de onderstaande reserves per 31 december 2026:

a. reserve Amsterdam 750
b. reserve Leidseplein

Overeenkomstig de einddatum van de reserve en eerder genomen besluiten worden de onderstaande reserves per 31 december 2026 opgeheven. Het verwachte eindsaldo van deze reserves is nul.

Reserve Amsterdam 750

We laten het batig saldo van de reserve Amsterdam750 vrijvallen nu de financiële afwikkeling van Amsterdam 750 in de Raad is besproken en vastgesteld.

Reserve Leidseplein

In de Kadernota 2026 is al besloten over het laten vrijvallen van het saldo van € 3,6 miljoen van de reserve Leidseplein per 1 januari 2026. De reserve moet volgens een besluit ook nog opgeheven worden.

4. Instemmen met het opheffen van de reserve Afkoopsommen erfpacht overstap en het toevoegen van de resterende middelen aan de reserve Afkoopsommen erfpacht.

De reserve Afkoopsommen erfpacht en de reserve Afkoopsommen erfpacht overstap worden beide gevuld door het grondwaardedeel van de voortdurende afkoopsom toe te voegen aan de reserve. Bij de reserve afkoopsommen erfpacht gaat het om voortdurende erfpachtrechten en bij de reserve Afkoopsommen erfpacht overstap gaat het om erfpachtrechten die overgestapt zijn naar het eeuwigdurende stelsel. Beide reserves vallen vrij op het moment dat het erfpachtrecht bij einde tijdvak canonbetalend is geworden.

Vanwege de overstap zijn er veel mutaties tussen deze reserves die per saldo een verschuiving zijn tussen 2 reserves die hetzelfde karakter hebben. Deze reserves voegen we daarom samen.

Het paspoort van de reserve Afkoopsommen erfpacht is in lijn met bovenstaande wijziging geactualiseerd en is opgenomen als bijlage. De reserve Afkoopsommen overstap kan per 1 januari 2026 worden beëindigd.

5. In te stemmen met het opheffen van de reserves Kwaliteitsimpuls groen, reserve Programma openbare ruimte zuidelijke IJ-oevers en het toevoegen van de resterende middelen aan de reserve Vermogensopbouw en de investeringsruimte van programma 11 Openbare ruimte, Verkeer en Vervoer.

De reserves Kwaliteitsimpuls groen en Programma openbare ruimte zuidelijke IJ-oevers kunnen vervallen door het saldo toe te voegen aan de reserve Vermogensopbouw en gelijktijdig het investeringsportfolio van programma 11 Openbare Ruimte, Verkeer en Vervoer met hetzelfde bedrag te verhogen. Voor de reserve Kwaliteitsimpuls groen is bij Voorjaarsnota 2025 besloten deze in 2026 op te heffen. Er resteert € 776.000. Het restant is bestemd voor een aantal projecten Bovenwijks Groen. Het gehele saldo van de reserve POR Zuidelijke IJ-oevers ad € 5.700.000 wordt onttrokken ten behoeve van vervanging en renovatie van de Prins Hendrikkade Oost. Dit project is toegevoegd aan het investeringsportfolio programma 11 Openbare Ruimte, Verkeer en Vervoer in de periode 2026-2030 en heeft ook investeringsbijdragen vanuit Waternet en het programma Verhardingen. De twee reserves kunnen na verwerking worden opgeheven.

6. Instemmen met de onderstaande toevoegingen en onttrekkingen aan reserves:

a. Een dotatie van € 11,0 miljoen in 2026 aan de Algemene reserve voor het op normhoogte brengen van deze reserve.

b. De negatieve saldi van de begroting in 2027, 2028 en 2030 te onttrekken aan de Algemene reserve en het positieve saldo van de jaren 2026 en 2029 toe te voegen aan de Algemene reserve.
c. Een dotatie van €0,83 miljoen in 2026 aan de reserve Vermogensopbouw, met als dekking de reserve POK, actielijn 6 Toekomstscenario Jeugd en gezin;

Algemene reserve

Om de Algemene reserve op de normhoogte van 5 procent te houden voegen we € 11 miljoen toe vanuit de algemene middelen.

We presenteren in de Begroting 2027 een meerjarig en structureel sluitend financieel beeld. Over de jaren heen fluctueert het begrotingssaldo, deze egaliseren we via de Algemene reserve door de saldi van de begrotingsjaren te aan de reserve toe te voegen of te onttrekken. Per saldo is er geen financieel effect, de begrotingsjaren worden op deze wijze op nul gezet. Hiervoor worden de volgende mutaties aan de Algemene reserve gemaakt: Een toevoeging in 2026 van € 181,5 miljoen, in 2027 een onttrekking van € 108,6 miljoen, in 2028 een onttrekking van € 91,1 miljoen, in 2029 een toevoeging van € 23,2 miljoen en in 2030 een toevoeging van € 5,1 miljoen.

Reserve Vermogensopbouw

Voor de dekking van de kosten van de investering voor de verbouwing van het inloophuis huiselijk geweld kindermishandeling Filomena voegen € 0,83 miljoen toe aan de reserve Vermogensopbouw. Vanuit de reserve POK (programma 3 Onderwijs en Jeugd).

7.In te stemmen met het verhogen van de investeringsruimte voor programma 2 Zorg, Volksgezondheid en Opvang met €0,83 miljoen.

We verhogen de investeringsruimte met € 0,83 miljoen en inzetten van deze investeringsruimte in voor de verbouwing van inloophuis huiselijk geweld kindermishandeling Filomena. Voor de dekking van de kosten voegen we € 0,83 miljoen toe aan de reserve Vermogensopbouw.

Participatie

De vaststelling van de begroting is uitgezonderd in de H3, art.3, derde lid sub d van de Participatieverordening Gemeente Amsterdam.

Financiële onderbouwing

Consequenties gedekt? Ja
Overige toelichting
De financiële consequenties van de besluitvorming zijn verwerkt in de begroting.

Conclusie
De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Geheimhouding

Niet van toepassing.

Gemeente Amsterdam

RAAD

Welke stukken treft u aan

Meegestuurd

Registratienr.	Naam
AD2026-053462	Gemeenteraad Voordracht (pdf)
AD2026-053756	Bijlage 4 Erratum Begroting 2027.pdf (pdf)
AD2026-053757	Bijlage 3- Paspoorten reserves (wijzigingen).pdf (pdf)
AD2026-053758	Bijlage 2 Begrotingswijziging 2026 (1) (1).pdf (pdf)
AD2026-053759	Bijlage 1 Begroting 2027 (1).pdf (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Directie Middelen en Control :
Cora Bakker, cora.bakker@amsterdam.nl, 0629653647